

Fødevarestyrelsen

03.01.2005

J.nr.: 2004-20-2322-00019 / BWI

Notat

Om uddybende besvarelse af Fødevareudvalgets spørgsmål 85 af 16. december 2004

Kvalitet i alle dele af opgaveløsningen er en forudsætning for, at Fødevarestyrelsen kan leve op til generelle faglige og professionelle standarder som forvaltningsmyndighed og for, at fødevarekontrollen kan honorere de krav, som stilles af både politiske beslutningstagere, virksomheder og forbrugere.

Kvalitetsmål i resultatkontrakten

Der er med udgangspunkt i Fødevarestyrelsens kvalitetsstrategi opstillet en række målsætninger for kvalitetsudvikling af kontrolarbejdet. En række af disse målsætninger indgik i styrelsens resultatkontrakt for 2004 og indgår også i resultatkontrakten for 2005:

Kvalitetssupervision af de tilsynsførende: 50% af de tilsynsførende skal i løbet af året kvalitetssuperviseres, dvs., at chefen/lederen skal med på tilsyn for at se, om den tilsynsførende løser sine opgaver – herunder især tilsyn med hygiejne, virksomhedens egenkontrol og korrekt ophængning af kontrolrapporten – på en kompetent måde og i overensstemmelse med styrelsens retningslinier og kontrolværdier. Samtidig er kvalitetssupervision et vigtigt ”rum” for faglig dialog mellem leder og medarbejder. Kvalitetssupervision gennemføres kun i yderst begrænset omfang på bekostning af den tilsynsførendes produktive tid. Regionens ledere bruger en del tid på kvalitetssupervision, men denne tid investeres på denne måde til gengæld koncentreret i faglig styring og udvikling meget ”tæt” på opgaveløsningen. Regionernes evaluering af kvalitetsstrategien for 2004 viste entydigt, at såvel chefer/ledere som tilsynsførende vurderer kvalitetssupervision som et positivt og effektivt redskab til kvalitetsstyring og – udvikling.

Kompetenceudvikling af de tilsynsførende: Der skal i 2005 udarbejdes kompetenceprofiler og toårige kompetenceudviklingsplaner for alle tilsynsførende for strategisk og systematisk at sikre dygtige tilsynsførende, der kan begå sig i virksomhederne. Udover planerne for strategisk og systematisk kompetenceudvikling af de tilsynsførende afsættes der 1% af de tilsynsførendes lønsum til at finansiere de konkrete kompetenceudviklingsinitiativer, f.eks. kursusdeltagelse. Der har gennem de seneste år generelt været fokus på kompetenceudvikling, og dette fokus vil blive øget i de kommende år. Dog langt fra med en virkning, der vil kunne mærkes i forhold til den tid, der er afsat til de enkelte tilsyn. Hvis disse prioriteringer og målsætninger om kompetenceudvikling til gengæld ikke realiseres, vil der ske en gradvis forringelse af det faglige niveau i fødevarekontrollen til skade for både virksomheder og forbrugere.

Kvaliteten af kontrolrapporterne: Der vil i 2005 fortsat være fokus på kvaliteten af kontrolrapporterne. Det er helt afgørende, at de tilsynsførende er i stand til at udfylde en kontrolrapport på en kvalificeret måde for at sikre, at kontrolrapporterne dels er forståelige for forbrugerne, dels lever op til de forvaltningsretlige krav og sikrer virksomhedernes retssikkerhed. Fødevarestyrelsens supervision af fødevareregionerne i 2004 viste, at regionernes kvalitetsudviklingsarbejde på dette område har båret frugt i form af forbedringer af kontrolrapporternes generelle kvalitet i forhold til 2003. Det er tidskrævende at udfylde kontrolrapporter i overensstemmelse med de forvaltningsretlige krav og de fastsatte standarder, men denne del af tilsynsopgaven skal også løses på et fagligt højt kvalitetsniveau for at sikre virksomhedernes retssikkerhed og kommunikationen til forbrugerne.

Andre kvalitetsmål:

Ud over målene i resultatkontrakten arbejder Fødevarestyrelsen med kvalitetsudvikling på en lang række andre områder, der direkte eller indirekte har indflydelse på og forbedrer kvaliteten af kontrolarbejdet, herunder tilsyn med hygiejne, virksomhedens egenkontrol og korrekt ophængning af kontrolrapporten, som skal kontrolleres hver gang i detail-leddet. Blandt disse initiativer bør nævnes:

- Smiley-ordningen er indarbejdet i det daglige kontrolarbejde. Forbrugerne kan se kontrolresultaterne i butikkerne og på Internettet. Undersøgelser viser, at 89% af forbrugerne kender smiley-ordningen.
- Der er indført digitalt tilsyn, så den tilsynsførende har bærbart IT-udstyr med på tilsyn. Kontrolrapporter printes ud ude i virksomheden og data lægges over i databasen, når den tilsynsførende kommer tilbage på kontoret. Digitalt tilsyn har haft stor betydning for både kvaliteten af kontrolrapporterne og for datakvaliteten generelt.
- Med det fælles journaliseringssystem (Scanjour) har Fødevarestyrelsen i dag adgang til et datagrundlag af høj kvalitet. Scanjour omfatter også en lang række rapportfaciliteter, som tilsammen er værdifulde redskaber til styring, herunder behovsorientering, af kontrollen.
- Der er udviklet fælles retningslinier for behovsvurdering af kontrollen, som iværksættes i 2005. Retningslinierne skal sikre, at behovsvurderingen sker på et ensartet grundlag mellem regionerne. Til kontrollen med slagterier og kødvirksomheder er der udviklet retningslinier og redskaber til planlægning af kontrollen. Ensartethed og behovsbaseret kontrol er centrale kvalitetsparametre i fødevarerkontrollen.
- Generelt er der stort fokus på kommunikation til og med regionerne, bl.a. gennem regelmæssige chefmøder, gennem erfa-grupperne, via styrelsens intranet og gennem diverse publikationer f.eks. bladet KontrolNyt.
- Der sker en løbende udvikling og ajourføring af principper og strategier for Fødevarestyrelsens arbejde, så kontrollen sker på et aktuelt og opdateret grundlag.

- Ud over kvalitetssupervision og Mørkhøjs supervision af regionerne, er Fødevarestyrelsen underlagt revision/inspektion fra flere sider. Dels revision fra Revisionsenhedens side. Dels internationale inspektioner, bl.a. fra EU og USA. Fødevarestyrelsen har endvidere etableret en Auditenheds, som kontrollerer regionernes kontrol med implementering af reglerne på USA-godkendte kødvirksomheder og bl.a. forestår efteruddannelsen af regionernes personale

Disse initiativer og rutiner lægger i varierende omfang beslag på ressourcer på bekostning af tid til rådighed til tilsyn, herunder f.eks. til faste tilsynsemner. Dog vedrører initiativerne og rutinerne de helt basale forudsætninger, der skal være til stede for at kontrolarbejdet overhovedet kan fungere, dvs. ajourførte fælles retningslinier, muligheder for effektivt at kunne kommunikere, redskaber til at få indblik i, hvordan opgaven løses osv. Hvis disse forudsætninger ikke er på plads, vil det være vanskeligt at udstikke fælles retningslinier og målsætninger samt at vurdere, om opgaveløsningen i praksis lever op til disse. Det vil med andre ord være vanskeligt at tilrettelægge og gennemføre en effektiv og ensartet kontrol på et højt fagligt niveau.

Konklusion:

Fødevarestyrelsens strategi for kvalitetsudvikling af kontrolarbejdet tager sigte på strategisk og systematisk at udvikle kontrolarbejdet som helhed. Der er opstillet målsætninger og planer for kvalitetsudvikling af kontrolarbejdet, hvoraf nogle er i resultatkontrakten for 2005.

Målsætninger og planer for kvalitetsudvikling retter sig enten direkte mod kvalitetsforbedring af tilsynene eller mod at forbedre en lang række forhold, som er forudsætninger for kvalitet i tilsynet. Kvalitetsudviklingen vil derfor også positivt berøre kvaliteten af kontrollen med de emner/lovgivningsområder, som skal kontrolleres på hvert tilsyn i detailledet.

Der foretages ingen reduktion af de obligatoriske kontrolemler for at nå de kvalitative mål for fødevareregionerne.

I den generelle prioritering af ressourcerne samt i planlægning, udførelse og opfølgning på kontrolarbejdet betragtes kvalitetsudvikling og de enkelte kontrolemler ikke som konkurrerende modsætninger, men derimod som en integreret helhed.